

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Belicey-utca 11 szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
BÉRMENTELEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Belicey-utca 11. szám (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.

Kiadó s laptulajdonos SÁMUEL ADOLF

9055 Szarvas nagyközség előjáróságától.
1904

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Szarvas község (Békésmegye) előjárósága a község belterületén létesítendő egy esetleg négy ártézi kut furására zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdet.

A zárt ajánlatot „Ajánlat a szarvasi ártézi kut furására” címmel 1904. október 26-ik napjának délelőtti 11 órájára nyújtandók be alólírott főjegyzőhöz.

Az ajánlat beadását megelőzőleg a község pénztáránál 500 korona bánatpénz teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban s az erről szóló elismervény az ajánlathoz csatolandó.

Ajánlattétő tartozik ajánlatában kijelenteni, hogy az árlejtési illetve vállalati feltételeket ismeri s azt magára kötelezőnek fogadja el.

A vállalati feltételeknek s ezen hirdetménynek meg nem felelő és későn beadott ajánlatok nem fogadtnak el.

A képviselő testület 205/1904 kgy. számú határozatával jóváhagyott árlejtési feltételek és a szerződés mintája a főjegyzői irodában naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők s 2 koronáért megszerezhetők.

Szarvason, 1904. október hó 6-án.

Salacz József
főjegyző.

Grimm Mór
bíró.

A nép egészsége.

Bőséges, tartalmas törvénytárunknak nem éppen jeleztél részét képezi a közegészségek ügyéről szóló törvény. El van abban mondva szépen, hogy az utcákat csatornázni, tisztogatni kell, az iskolák, vendéglők, kávéházak s egyéb nyilvános helyek csakis a közegészség érdekeinek megfelelőleg építtessenek és tartassanak fenn, hogy minden nagyobb községnek saját külön orvosa legyen, de minden járásnak feltétlenül, lehetőleg kettő-három stb. stb.

Ez a szép, modern annyi más magyar törvény mintájára csak papíron van meg, Nincs talán egyetlen közhatalosa Magyarországnak, még az ország fővárosát, Budapestet sem kivéve, amely pontról pontra végre hajtana a közegészségügyi törvény rendelkezéseit, sem az építési engedélyek megadásában, sem a nyilvános épületek fentartásában, sem az utcák tisztogatásában. S innen van az, hogy Magyarország, melynek földje és éghajlata bár a legogészségesebb Európában, a közegészségi állapot nem kielégítő, a halálozások aránya egyes vidékeken különösen megdöbbentő s hogy vizsgálhatással nincs a közállapotokra, az csak a derék magyar faj termékenységének köszönhető.

A legsúlyosabb mizéria az, hogy nemcsak nagy községek, hanem egész járasok állanak orvos nélkül. A községi orvosok mindenütt a falvakban elégtelen számuak s miután fizetésük évi 300 600 forint között ingadozik, kénytelenek

minél szélesebb körű privatpraxist folytatni, ami még a legnagyobb lelkiismeretesség mellett is lehetetlenné teszi a közorvosi kötelességek kielégítő elvégzését. Egy közorvosnak köre 3—6 községre is kiterjed s így természetes, hogy egész nap kocsin kell ülnie, hogy a betegeit hivatalból látogassa. De miután ebből megélni nem tud, privat betegeket is látogat s a szegény nép, a mely nem tud külön honorálni, felette gyér orvosi segítségben részesül. Ezt nem hozzuk föl szemrehányás képpen az orvosok ellen, nekik és családjuknak is meg kell élni — de a gázsi, a mit a megyétől kapnak, még arra sem elegendő, hogy egy polgári család naponta ebédelhessen belőle.

Egymás után nyílnak széles Magyarországon az új sírok ezrei, melyekbe olyan fiatal, munkabíró vagy életük delén levő embereket temetnek el, a kik megfelelő orvosi kezeléssel az életnek megmenthetők lehettek volna. Hát még a számtalan az egy hetestől a nyolcz éves korig levő gyermek, a kik úgy pusztulnak el a vörhenyben és egyéb járványokban, mint amikor kora tavasszal a jeges vihar söpri le a fákról a bimbókat. Ezek is legnagyobbbrészt az orvoshiány áldozatai.

Ezért virul nálunk még manapság is a kuruzslás, ezért annyi a nyomorék és a hülye a mi falvainkban.

Ujjainkon számíthatjuk fel a városokat a vidéken, a melyek csatornázva vannak. Ennek biján egyes utcák dögletes párak tanyái s leg-

TÁRCZA.

Bimbófakadás.

Párfelenet.

Szereplők:

Tamás, poéta 23 éves. Tilla, az ideálja, 16 éves.

Tamás: (egyedül)

Korán leszállt az est. A csillagok
Ezernyi száma kék égen ragyog.
Hegyek mögött felkél a szőke hold,
Meglátszik rajt, hogy éber álma volt!
....

A csillagoknak fényes ezrei
Az angyaloknak néma tömegei
Miket azért osztott e jó sereg,
Mert oly rosszak itt lent az emberek...
(nagy szünet)

Falánk kigyó és semmi, semmi más
A nagy világ és szája óriás;
Étvágya nagy, semmitem sok neki,
A gatz, a bünt mohóan elnyeli!
Az Istenség csupán külső czafat,
Imát csupán busás kamatra ad.
Erény a bün s ki többet vétkezik,
A jóból annak több ígérkezik.
A kék Isten s mindenki meghajol
Előtte, rá ha szert tesz valahol.
Szemfényvezető a vén, az ősz, az agg...

Csupán, mert élt, jut neki hódulat!
S a szív? Ki tudja, hogy milyen is az?
Ezernyi eszme és egy sem igaz!

Tilla:

(Bátortalanul az ajtón benyit)

Tamás!

Tamás:

(Arcza hirtelen felderül, Tilla felé rohan)

Te ugy? Szivemnek lángja, te!
A tündérek mesés országa se
Tereim te nálad szebb virágot!

Tilla:

(Pirulkodva)

Ó!

Tamás:

(Egyre lelkesebben:)

Szépséged ésszel fel sem fogható!
Egy más világba visz a képzelet,
Ha megpillantlak, lányka, tégedet,
Egy más világba, hol tündérfiak
Lopnak tündérajokról csókokat;
Egy más világba, hol a lány szeme,
Egy-egy nap csábos fényt tekintete;
Egy más világba, hol a szerelem
Rózsája nyílik minden kebelben.
A kebeleden nem egy, de száz virág
Virul, árasztva mámort, illatárt
S ha itt halnék meg, édes, kebeleden,
Virág között hunynám le két szemem
S szivem tovább dobogna még...

Tilla:

(Előre lép, kötényével játszik) Ugyan!

Tamás:

Igen! Nem sirba vinne az utam!
A menybe fel! Mert hisz a kebeleden
Nyugodva, menyben érezném magam.

Tilla:

Poézisodnak tulajd kedve van.
Szavadnak ezért komolynak nem veszem!
Ha rimeidnek jázminvirág csokrát
Hazugmód, egy vén asszonyok fonnád,
Tunikáját félredobná menten
S azt mondaná; tiéd vagyok szentem!
De én kicsiny, csitri lányka vagyok
S verseidnek kurta határt szabok!
Addig zengjen csak dalod á lanton,
Míg a rántás kozmás lesz a — sajton...
.... (maró gunnyal)
Mióta csak divatja van a versnek,
Minden poéta rimbe vall szerelmet!
Verslábon jár a szív a szép leányhoz,
Anyóst a vő csak jambusokban átkoz
Nem mossa köny tovább a kendő partját,
Divat szerint, daktilokba facsarják!
S a költő korcsma sovány étellapját
Ezentul majd csak spondeusta adják
És nem kapával ássák meg sirunkat,
Trocheussal temetjük el magukat!
A tőszet nem hangzik többé lakzikon
Helyébe lép a fürge disztikon...

jobb elősegítői a betegségeknek. Kórházunk kevés van, ami van, az méregdrága. Gyógyszertáraink drágaságai pedig példátlanul áll az egész művelt világon.

Persze, mindezeknek a pénzhány az oka. Más kevésbé szükséges célokra városaink és megyéink ezeket és százezreket tudnak előteremteni még a föld alól is, a botrányos közegészségi állapotok javítására nincsen pénz.

Ijuk pedig mindezeket azon alkalomból, hogy országszerte szedi a vörheny áldozatait a szegénysorú magyar nép gyermekei között. A törvény megvan — csak közegészség nincs. Bár megfordítva lenne.

Ezen a szomorú állapotban csak felülről jövő, országra szóló, erőteljes kezdeményezés segíthet. Lám, az állatorvosokat államosították. De a kiknek kezében a polgárság egészsége van letéve, azokkal nem törődnek, a mint hogy nem törődnek a nép egészségével sem.

A tejhamisítók.

A ki az egészségügy iránt csak egy parányit érdeklődik, az tisztában van azzal, hogy igazi eredményes egészségügyet nem annyira gyógyítással, mint inkább azzal lehet elérni, hogy az egyes betegségeknek elejét kell venni. Sokkal többet ér a gyógyításnál: kitanítani a nagyközönséget arra, hogy miként védekezzen az egyes bajok ellen. A mikor így kiszoktuk oktatni a nagy publikumot arra, hogy miként lehet eredményesen szembeállani a betegséget okozó káros befolyásokkal szemben, akkor minduntalan azt szoktuk hangsúlyozni, hogy fő a táplálkozás. A táplálékok legelseje pedig a tej.

Csak hogy a humanista orvos mindig helyes táplálkozást ért a táplálkozás alatt, a tápszerekről pedig ab ovo felteszi, hogy azok igaziak, nem hamisítottak.

És mit mutat a tapasztalat? Nemde azt, hogy a tápszerek legnagyobb része, különösen pedig a tej hamisított. Az emberi kapzsiság sokféle lelketlen üzelmek közt talán egy sincsen ilyen fellázító. Nem elég, hogy az ember, különösen pedig a szegény ember, a legkeservesében bir mai napság annyit keresni, amennyi valahogy elég arra, hogy nagyon is kimért táplálékot biztosítson vele magának és a családja számára; az élelmi szer, a mit verejtékes munkája árán szerez, gonosz és lelketlen kufárok pancsa és gyártmánya, akárhányszor élvezhetően silányság, sőt az egészségre egyenesen káros, veszedelmes, mérges vagy romlott anyagok vegyülete. A csalásnak ez a fajtája annál felháborítóbb, mert leginkább a szegény népet sújtja.

Egyike azoknak az élelmiszereknek, amelyeket leggyakrabban szoktak hamisítani, a tej. Éppen a tej, a mit pedig a szegény néposztály számára a fő-élelmiszernek lehet tekinteni. Mily lelkiismeretlenség az, ha ezt az egyetlen táplálékot is erősen megrongálva, vagy pláne úgy kapja, hogy megbetegedhet tőle.

A mi a tejhamisítás körül az egész országban történik, az szégyenletes. Lépten-nyomon rábizonyul a tejkereskedőkre valami csunya visszaélés, meg is büntetik őket olyformán, mintha a vásott fiúnak, a ki szándékos gonosszággal beveri valakinek a fejét, baraczkot nyomnak viszonzásul a fejére, de azt is minél szelidebben, ne hogy megsokallja.

Berlinben most egy tejhamisítót egy esztendei börtönre ítélte a bíróság. Ennél becsületesebb ítéletet mi sem óhajtanánk. Bár csak megértenék már a mi fórumaink is, hogy az élelmiszerhamisító egyike a legveszedelmesebb gonosztevőknek s a szerint bannának el velők! Nem apró pénzbírság az ilyesminek az orvossága, hanem mindenkorra eltiltás az élelmiszer áruháztól, még pedig már az első gaztett után és azonkívül börtön, — illendő, bőséges mértékben.

HIREK.

— **Megyebizottsági tagok választása.** A választott törvényhatósági bizottsági tagok sorából az 1898. évben megválasztottaknak megbízása a folyó év végén lejár, valamint az 1907. év végéig terjedő megbírással betöltött tagsági helyek közül egyesek évközben megüresedvén, ezeknek betöltése céljából a törvényhatósági bizottság keddi közgyűlésében a választás határnapjául november 19-ik napját tűzte ki. Megbízatásuk lejár a folyó év végén a következő választott bizottsági tagoknak: az I-ső alkerület: dr. Sziráczy János, Mocskonyi József. II-ik alkerület: Zilinszky István, dr. Glasner Adolf, Borgula Márton. III-ik alkerület: Marschal Soma, Liska János, Gerhát György. IV-ik alkerület: Haviár Dániel, Benka Gyula, Melis Mátyás, Grimm Mór. Öcsöd községben: Papp J. László. A békésszentandrási—nagyzenás—kondorosi választókerületben: Fabó Emánuel, Bedák Mátyás. Ezen kívül

tagoknak helyei hat évre 1910. év végéig terjedő megbírással töltenek be.

— **Kápolna avatás.** Özv. Geiszt Gyuláné kondorosi földbirtokos néhai férje emlékére Csákon diszes családi sírboltot és feléje kápolnát emeltetett. A diszes kápolna román stílusban épült. A kápolna ünnepélyes felavatása vasárnap történt meg Spett Gyula gyomaí esperes plébános celebrálása mellett. A felavatási aktusnál segédkeztek: Dunay Alajos békésszentandrási, Szirmai L. Árpád szarvasi és Bedák Mátyás kondorosi plébánosok. Az ünnepélyes felavatásnál a Geiszt családon kívül nagyszámu rokonság vett részt.

— **Jutalom.** Az iparos ifjak önképző körében elhelyezett Nép könyvtár kezelője Benczur Mihály tanító a muzeumok és könyvtárak országos tanácsától 100 korona jutalmat kapott buzgó kezelésének elismeréséül.

— **Országos telefonhálózat.** Csaba, Gyula, Orosháza és Szarvas békésmegyei községek, mint a megye legnagyobb forgalmu községei f. hó 25-től kezdve bekapcsoltattak az interurbán telefon hálózatba. Most már Szarvasról is lehet egyenesen Pestre és Bécsbe telefonálni. Ez a haladás is örvendetes és reméljük, hogy kezdete lesz egy oly nagymérvű fejlődésnek, melynek eredménye, Szarvas felvirágozása lesz.

— **Lakodalmak.** F. hó 16-án tartotta esküvőjét Klopfer Jenő magánhivatalnok Glöckner Marcel szép és kedves leányával, Vilmával. Az új párhoz Klein Adolf rabbi tartott szíves szóló beszédet. Esküvő után az új pár Olaszországba utazott. — Mikolay Mihály szarvasi kir. közjegyző hájos és kedves leányát Etelkát f. hó 22-én d. e. vezette oltárhoz Rimélyi Dezső szentesi városi orvos. A polgari esketés után diszes kocsison vonult a nászúp a r. kath. templomba, hol Szirmai L. Árpád plébános magasztos beszédet tartott az új párhoz.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Nagy Béla városunk egyik legrokonszenvesebb aranyifja, f. hó 17-én és az azt megelőző 2 napon tette le a budapesti ügyvédvizsgáztató bizottság előtt az ügyvédi vizsgát. A kiváló jogtudós már kitüntetéssel lett képesítve, mely alkalomból barátai és ismerősei melegen üdvözölték. Az új ügyvéd Szarvason a Kossuth-téren, saját házában nyitotta meg irodáját.

— **Esküvő.** Ma délután 3 órakor az izraelita templomban tartja esküvőjét Deutsch Ámin városunk egyik legtekintélyesebb kereskedője özv. Pataki Jánosné leányával Ilonkával. Az új párnak zavartalan boldogságot kívánunk.

— **Mulatságok.** A szarvasi aranyifjuság f. hó 22-én a kaszinó termeiben rögtönzött mulatságot rendezett a Szarvason felállítandó Kossuth szobor alapjára. A mulatság mint előrelátható volt fényesen sikerült. Intelligentiáinknak ugyszólván minden számot tevő tagja megjelent, miért is a megjelentek névsorát helyszűke miatt nem közölhetjük. A mulatság az agilis rendezőséget dicséri, mert úgy erkölcseleg, mint anyagilag a lehető legjobban sikerült. — Az iparos ifjak önképző köre saját pénztára javára f. évi november hó 6-án a központ szálloda összes termeiben rögtönzött táncmulatságot rendez. Mivel a mulatság a rögtönzőség jellegével fog tündökölni, nem árulhatjuk el előre

De én nekem, te rimek s ép lovagja,
A szívetem a vers biz' át nem hatja...

.....
A sok poéta mind ilyen...
Tamás (hallgat)

Tilla:
No mond!

Tamás:
Igaz poéta már csak ily bolond!
Az ész hazát fejébe nem keres
S a gondolatja még se végletes!

Tilla: (lekesülten)
A mit gondolsz, abból az eszme kél,
A mely sirján tul ő helyette él...
S amit érez, érzi szüntelen.
Érzi azt még a sirja mélyiben...

(gunnyal)
E bölcselkedéssel még hová futsz?
Éhen vesznek a filozófusok,
Ha ő helyettük én gondolkodom!

Tamás: (hirtelen)
Hadd bölcselkedjem mézes ajkadon...
Keblemre jer... ölelj...

Tilla:
Hogy megbomolj?

Tamás:
Ha szép leányka te környékezel,
Arany szót ültet ajkamra e kebel
S akkor, ő nem lehet komoly...

Tilla: (gunnyal)

Ő, itt az ősz... A rimbimbók fakadnak:
Verset mondok... Tedd el majd jó magadnak:

A trafikos leányhoz.

Ugy vártam már az ősznek érkezését,
A forró nyárnak sirba tételén...
És most, hogy itt van, fűzfa sipok szólnak,
S mint burján nő a sok-sok költemény...
A versnek lába télviz idejében,
Lefagy, miként kőkény, ha dér csipi...
De jó Pegázom felnyergelve immár
S önhöz versem galoppban elviszi...
És átugorva bojtjuk küszöbfáját
Poétikusan egy nagyot nyert...
S lakkezipője piczinyke sarkához
Leteszi hő szerelmi rimeit...
Ha ez se használ, versem szép leánya,
Halál leszen sötét menyasszonyom
Elszivom majd trafikja sok szivarját
S rövid szivar fog nyilni siromon...
(közben megáll)

Tamás:
E rim rakásnak roppant szelleme
Ezer költőnek jól elkellene!
De most egy csókot, csókot szaporán,
Hadd faljam le a méznek biborán...

Tilla: (felpattanva)
Ha sok dalodban piros ajkammat
Mézszel kened, neked a méz kell csak,
Ugy menj, kotródj, te csuf, a kas felé...

Tamás: (Tillára czélozva)

Voltam, de megcsipett nagyon a méh!
Tilla: (Bosszusan, pózzal)

Hát méh vagyok? Akkor fullánkomat
Is érezd, ám épségben a fogad,
Tudom, maradni nem fog...

Tamás: (Tillára czélozva)
Nem hiszem!

Tilla: (Bosszusan, pózzal)
No ezt se mondta nekem senkisé!
Megállj gonosz, papucsba tartalak!

Tamás:
De én sem leszek mindig hallgatag!

Tilla: (Bosszusan pózzal)
Fésű helyett a körmömet kapod!

Tamás: (Tillára czélozva)
Nem viselek majd hosszú hajzatot!

Tilla: (Bosszusan pózzal)
Kabát helyett, a hátad porolom!

Tamás: (Tillára czélozva)
S a taktust rimbe én korbácsolom!

Tilla: (Bosszusan, pózzal)
Az asztalláshoz foglak kötni én!

Tamás:
Kszantippe hozzád angyal, te szíren!

(Nagy szünet)
(Egymásnak hátat fordítanak)

Tilla:
(végre lassacskán Tamás mögé megy, vállán átugyja
fejét és édesden mondja:) És mindennap... elszőm...
a levest... Tamás: (hirtelen megfordul, megöleli, meg-
csókolja Tillát, nagy hévvel!)

Ige! Igen! Mindennap tedd meg ezt!

Nagy Béla.

azokat a meglepő újításokat, melyekkel a megjelenteket a figyelmes rendezőség meglepni szándékozik.

— **Vásár.** F. hó 15, 16 és 17-én zajlott le a szarvasi országos őszi vásár. Az idő a lehető legkedvezőbb volt. Daczára ennek a baromvásár silány volt. Kis felhajtás és még kisebb kereslet jellemezte. A vásárnapi és hétfői kirakodó vásár népszerűség tekintetében nem sok kívánni valót hagyott hátra, úgy, hogy kereskedőink meglehetnek vele elégedve.

— **A budapesti Uránia Szarvason.** A magyar tudományos színház f. évi november 22, 23 és 24-én három estén át Szarvason az Árpád szálloda nagytermében előadást tart. Szinre kerülnek: A modern asszony. A tánc és az Éjféli nap országa című új-donságok. Mindegyik estén több száz színes vetített és mozgófényképet mutatnak be. A színház hírneve nem tűri, hogy reklámat csapjunk mellé, hiszük és reméljük, hogy műpártoló közönségünk teljes számmal fog megjelenni az estéken, melyek kimagasló ünnepek gyanánt tekintendők városunk egyhangú életében. Előzetes és részletes programok plakátokon lesznek közzé adva. Jegyek előre válthatók mindhárom előadásra Deutsch Ármán és Sámuel Adolf kereskedő urak üzletében.

— **Motoros kocsik közlekedés.** A máv. üzletvezetősége közhírré teszi, hogy f. hó 25-től kezdve Szolnok és Hódmezővásárhely között Pusztatényő és Künszentmártonon át naponta háromszor motor kocsik fognak közlekedni. A menetrend a vasúti menetrenddel van összefüggésben. Most már csak az van hátra, hogy Szarvas—Künszentmárton között is meginduljon a motoros és ez mint hírlik nem sokára meg is fog történni.

— **Pályázat.** A kir. törvényszék elnöke a békes-csabai s a szarvasi kir. járásbírósnál üresedésben levő egy-egy szolgai állásra hirdet pályázatot. Kérvények két hét alatt nyújtandók hozzá be.

— **Gyufa monopólium.** Mint a nagyobb lapokból értesülünk, megint kísért a gyufamonopólium eszméje Magyarországon. A miniszteriumban már a javaslaton munkáltnak és annak elkészültével reméljük, hogy már a bizottságban megbukik a halva született terv.

— **Tűz.** Silberstein Fülöp nagykereskedő egyik leánycselédje f. hó 18-án gondatlanságból, könnyen végzetessé válható szerencsétlenséget idézett elő. Az égő petróleum lámpába egy üvegből petróleumot akart tölteni, miközben a kezében levő petróleumos üveg felrobbant és a leány ruháját egy pillanat alatt elborította a láng. Segélykiáltásaira a házbeliek előrohantak és nehezen ugyan, de megmentették úgy, hogy pár égési sebbel menekült meg a katasztrófából.

— **Létkötés.** A szarvasi országos vásáron több kóbor cigány próbált szerencsét, illetve lovat lopni. Egy szerencsésen el is vitte Tóth János pej lovát, de nem tudott a zsákmánnyal messzire jutni, mert éber rendőrségünk fülön csípte és letartóztatta.

— **Lopások.** A 16-iki szarvasi vásárban a nagy népszerűségben több apró lopási eset fordult elő. Így Silberstein Fülöp sátorából egy paplant és egy vég posztót loptak el. A paplan már megkerült ügyes rendőreink utánjárása folytán. Most az iránt folyik a nyomozás, hogy még mit és kiktől loptak el ugyanakkor, mert rájött a rendőrség, hogy egy egész jól szervezett tolvajbandával áll szemben.

— **Betörések.** Liska Sámuel szarvasi jóhírű iparoshoz f. hó 16-án valószínűleg lopási szándékkal, ismeretlen tettesek betörték. Mikor a gazda a neszre kiment megnézni, hogy kik járnak háza táján, az egyik még ismeretlen tettes öt fejbe vágta és fején egy 12 centiméteres sérülést okozott. A tettesek után nyomoz a csendőrség. — E hó 19-én Tóth Mihály halásztelki tanyáján betörők jártak, mely alkalommal körül belül 5 mázsa kukoriczát emeltek el. A csendőrség a tetteseket elfogta és letartóztatta, a kik azonban erősen tagadják tettüket.

— **Érdekes esett történet** folyó hó 20-án. Ugyanis Kis Ferencz baromfi kereskedő özv. Komár Jánosnak át adott 100 darab 100 koronást hogy azt váltsa fel. Komárné átvette az összeget és elment, Kisknek azonban gyanusnak tűnt fel hogy oly sokáig oda marad, s elindult Komárné felkeresésére, kit este 7 óra-kor meg is talált a lakásán hol követelvén tőle az átadott összeget. Komárné azonban azt állította, hogy ő már vissza adta a neki átadott 100 koronásokat. Kis látván, hogy nem boldogul az asszonnyal, az ügyet a bíróságnál bejelentette.

— **Negyedmillió korona kártérítés.** A szepesmegyei Kötterbach község határában nagy kiterjedésű ércvolvasztók vannak, melyek báró Rothschild tulajdonát képezik. Az ércvolvasztók a körülötte fekvő erdőségeket pusztulással fenyegetik, mert a kén és higanyfüst a fák növényére káros hatással van és mintegy 3000 hold erdő ily módon teljesen tönkre ment. A tulajdonosok kártérítési igényeket támasztottak báró Rothschild ellen és a brezói egyezség alapján a károsult erdőbirtokosok egynyedmillió korona kártérítést kapnak.

— **Egy bécsi állattáppor utazó garázdálkodása.** A „Magyar Kereskedők Lapja” jelenti, hogy valami Varga Viktor czég Bécsből utazókkal és járatokkal árasztja el az országot, „Animal” név alatt egy állattápport sózva a nyakukba, amely állítólag az állatok emésztését elősegíti. A kereskedőknek azt mondja, hogy csak kereskedőknek adja el, a gyógyszerészeknek meg azt, hogy csak velük fogja árúsítani. E mellett teljesen elhallgatja azt a körülményt, hogy az ő állattáppora csak akkor árúsítható, ha arra a földművelésügyi miniszter engedélyt ad, tudomásunk szerint azonban ilyen az „Animal”-por sem kapott. Most aztán a gyógyszerészek sorra följelentik

a kereskedőket, a kik persze nagymértékben károsodnak, mert már átvették a megrendelt állattápport s valószínű, hogy azt eladni nem lesz módjukban. A jeles bécsi firma garázdálkodásának veszélyes voltát növeli az a körülmény, hogy — sajnos — az ellen nem lehet semmit sem tenni, mert a czég ridegen a körülvélre hivatkozik, melyen ott áll nyomatva, hogy „a rendelő lapon nyomatott feltételektől eltérő más szóbeli vagy írásbeli megállapodások nem érvényesek” s azzal fenyegeti kereskedőinket, hogy a ki nem fogadja el az árut, azt a bécsi bíróságnál beperli. Már most érdemes-e 25—30 koronáért Bécsben ügyvédet fogadni s magát a per esélyeinek kitenni? Nem. Azért azt tanácsoljuk mindazoknak, akik már beleestek a jeles bécsi cség csapdájába és neki megrendelést adtak: vegyék át az árut s fizessék ki. A jövőre nézve pedig okuljanak, óvakodjanak a bécsi és ausztriai jeles firmáktól s hasonló értéktelen holmikát ne vegyenek minden jött-mentől. Különösen a mi az állattápporokat illeti, figyelmeztetjük kereskedőinket, hogy Magyarországon csak olyan állattápport szabad árúsítani, amelynek erre kormányengedélye van, rendelés előtt követejék tehát az eladó gyárosról vagy nagykereskedőtől az engedélynek hiteles alakjában való bemutatását. A Varga ur utazóit pedig, ha hazug és csalárd ígéretek tesznek, tessék letartóztatni ott, a hol érik, mert az ő eljárásuk törvénybe ütközik.

— **Új vashid a Dunán.** Újvidék város közönsége körében mozgalom indult meg, melynek czélja a Dunán hidat létesíteni.

— **A hazai javító intézetek** befogadási képességének emelése iránt folynak az előmunkálatok az igazságügyminisztériumban. Ugyancsak ennek kapcsán az említett intézetekben folyó nevelés irányja és belter-jességének emelése szintén rendezés alá kerül. Az igazságügyminisztériumban ugyanis a többiek között az aszói javítóban a kassaihoz hasonló módon óhajtnák meghonosítani az ipari oktatásnak művelését, a rákospalotai leánynevelőintézet befogadási képessége pedig csaknem a jelenleginek négyeszeresére szándékoztak emelteni. Az igazságügyminisztérium ezirányú működése a várva-várt büntetőjogi reformok új éráját van hivatva bizonyára bevezetni.

— **Pénzügyi Compass.** Kormos Alfrédnak, a Magyar Pénzügy szerkesztőjének pénzügyi évkönyve most jelent meg az 1904—1905. évre tizennegyedik kiadásban. A szakkörökben közkedveltségnek örvendő könyv, mely a hazai nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak egyedül teljes kompendiuma, teljesség és adathalmaz tekintetében még felülmúlja az előbbi évfolyamokat. A Pénzügyi Compass több, mint ezerköt-száz oldalra terjedő kötele tartalmazza az összes hazai, budapesti és vidéki nyilvános számadásra kötelezett vállalatok (bankok, takarékpénztárak, biztosító társaságok, ipari, kereskedelmi, közlekedési stb. részvénytársaságok, valamint a szövetkezetek és szövetkezeti központok) összes adatait, ugymint bejegyzett czégét, alapítási évét, igazgatósági, felügyelő bizottsági tagjainak és tisztviselőinek névsorát, legutolsó mérlegét és nyereség-vesztését számláját, az utolsó tíz évben fizetett osztalékot, a részvények számát, névértékét és tőzsdéi árfolyamát, stb. a legújabb adatok alapján. A vidéki társaságok és szövetkezetek szakhelyeinek egyúttal megtalálható az illető város vagy község lakóinak száma, az adóhivatali, törvényszéki, telekkönyvi, közjegyzői, posta- és távirati székhely, a vasúti vagy hajóállomás megjelölése stb. A gondosan szerkesztett munka, minden nyilvános számadásra kötelezett vállalatra és azokra nézve, kik ilyenekkel érintkezésbe vannak, valamint az értékpapír-tulajdonosokra nézve is, oly becses anyagot tartalmaz, hogy a kézikönyv valósággal nélkülözhetetlen nekik. A könyv ára, melyet csinos vászonkötésben az Athenaeum nyomdája állított ki izlésesen, tíz korona; megrendelhető a Magyar Pénzügy kiadóhivatalában (Budapest, VII. Almásy-tér 2.).

— **A lakás ékessége a tisztaság.** Semm sem árulja el jobban minden lakásnak a tisztaságát, mint az arany, ezüst, réz és féműl készült tárgyak fényessége. De ezen fény nagyon hamar eltűnik vagy egyáltalában el sem érhető, miután fényesítő paszta lesz használva és nem a szaktinktályek által kitűnőnek elismert Fritz Schulz jun. Akt. Gesellsch. Leipzig und Eger-féle „Globus Putzextrakt”, mely a legjobban tisztít és vele remek, sokáig tartó fény érhető el, emellett az az előnye is van, hogy nem karczol és minden ártalmas anyagtól ment. Ezen extraktumból több mint három millió doboz lesz havonta a világ minden tájára szállítva. Miután nagyon sok utánzások vannak, kérjünk minden drogá, fűszer, vas és rövid-áru üzletben csakis védjeggyel ellátott „Globus Putz-extractot” vörös keresztkötésben.

6025/1904. B. szám.

Ő Felsége a Király nevében!

A gyulai kir. törvényszék, mint büntető bíróság N. Szakmáry Arisztid kir. ítélőtáblai bíró elnöke alatt, Hubay Lajos kir. törvényszéki bíró és Jankovich Tihamer kir. törvényszéki albíró, valamint Berényi Antal kir. törvényszéki joggyakorló, mint jegyzőkönyv-vezető részvétele mellett a vádtanácsnak 1574/1904. B. sz. vádhatározata, saját rendőri vétség miatt vádolt Sámuel Adolf büntügyben dr. Liszy Viktor kir. ügyész, mint közváltónak Sámuel Adolf vádlott, valamint Szir-bik Bálint ú. jelölt, mint védőnek jelenlétében 1904. évi szeptember hó 26-ik napján Gyulán megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

í t é l t:

A kir. törvényszék, mint büntető bíróság szabad-lábon levő Sámuel Adolf (ki szül. 1851. jul. 14-én, izr. vallású, szarvasi lakos, nős, 6 gyermeke van, könyv-és papirkereskedő, nyomdátulajdonos) vádlottat azon cselekménye miatt, hogy a „Szarvas és Vidéke” című társadalmi és szépirodalmi hetilapnak 1903. július 5-én megjelent 27-ik számában „A magyar nép és az új helyzet” cím alatt oly cikket tett közzé, melynek tartalma egészen politikai tárgyak körül forog, holott nevezett heti lapért az 1848. évi 18. t.-cz. 30. §. rendelkezéséhez képest a politikai lapok részére meghatározott biztosítékot le nem tette, bünsőnek mondja ki az 1848. évi 18. t.-cz. 30. §. 2. pontjába ütköző sajtó-rendőri vétségben, s ezért őt ugyanazon törvénycikk 31. §. alapján a Btk. 92. §-nak alkalmazásával az 1892. évi XXVII. t.-cz. 3. §-ban meghatározott cselekkokra fordítandó, 15 nap alatt a gyulai kir. ügyészség-vel fizetendő s behajthatatlanság esetén a Btk. 53. §. alapján egy (1) napi fogházra átváltoztatandó öt (5) korona pénzbüntetésre, mint fő- és behajthatatlanság esetén továbbá egy (1) napi fogházra átváltoztatandó öt (5) korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre itéli.

Kötelezi vádlottat, hogy az ítélet végrehajtásával netán felmerülő büntető költséget a m. kir. állam-kincstár javára a fennálló szabályok szerint térítse meg.

Kötelezi továbbá vádlottat arra is, hogy ezen ítélet jogerőre emelkedése után az 1848. évi XVIII. t.-cz. 35. §. értelmében 100 korona pénzbírság terhe alatt a „Szarvas és Vidéke” című hírlapnak az ítélet kézbesítésétől számított legközelebb megjelenő számában közzé tegye és a közzétételt igazoló lappéldányt ezen kir. törvényszékhez 15 nap alatt mutassa be.

Végül az ítéletet a nagyváradi kir. ügyészséggel mint sajtókerületi közváltóval közölni rendeli.

I n d o k o k.

A mai napon megtartott főtárgyalás során vádlott tagadásával szemben a becsatolt hírlap példányban foglalt incriminált közlemény felolvasása által beigazolást nyert az a tényállás, hogy vádlott mint a „Szarvas és Vidéke” című társadalmi és szépirodalmi hetilapnak kiadó tulajdonosa ezen lapnak 1903. évi július 5-én megjelent 27-ik számában „A magyar nép és az új helyzet” cím alatt olyan cikket tett közzé, melynek tartalma egészen politikai tárgyak körül forog, holott nevezett lapért az 1848. évi XVIII. t.-cz. 30. §. rendelkezéséhez képest a politikai lapok részére előírt biztosítékot le nem tette.

Vádlottnak azon beismerésével szemben, hogy az incriminált cikket ő tette közzé, a védekezésül felhozott azon állítása, hogy a cikket nem politikai tartalom, mivel az minden politikai vélemény hozzáfűzése nélkül a politikai élet terén levő tényleges viszonyokról egyszerűen csak értesít az olvasót, — figyelembe vehető nem volt, mivel annak eldöntése, hogy vajjon a cikket politikai tartalommal bír-e vagy nem, a bíróság hatásköré tartozván, a bíróság a politikai állásfoglalásnak találta s arra tekintettel, hogy vádlott saját beismerése szerint is, a politikai lapok részére a törvény által előírt biztosítékot lapjáért le nem tette, bünsőségét az 1848. évi 18. t.-cz. 30. §-nak 2. pontjába ütköző sajtó-rendőri vétségben megállapította.

A büntetés kiszabásánál elvihető körülményként vette figyelembe a bíróság, hogy a cikket lapjai iránti érdeklődés fentartása céljából más lapból vette át és tette közzé a különben politikai közleményekre ilyen értelemben sem jogosított lapjába, továbbá, hogy a cikket oly időben tette közzé, midőn a politikai élet terén uralkodó igazalmak a társadalom legalsóbb rétegében is éles eszmecséretet keltenek, s ez alapon is alkalmazhatónak találta a Btk. 92. §-at cselekményeért fogház helyett a rendelkezés részben kiszabott pénzbüntetését taláta megfelelőnek.

Az ítélet egyéb intézkedése vádlott bünsőségének képezi folyamányát s indokát az ott felhivott törvény §-ban találja.

Kir. törvényszék, mint büntető bíróság.

Gyula, 1904. szeptember 26.

N o v á k, elnök.

R á c z J á n o s, jegyző.

Az ítélet végrehajthatóságát az 1896. XXXIII. t.-cz. 494. §-a értelmében bizonyítottam.

Gyula, 1904. szeptember 26.

N o v á k, elnök.

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadó.

Csemege szőlő.

Ojtványok gyökere, és sima vessző legfinomabb Chas-selas és muskotályi fajokban, valamint több fajta különleges-ség kapható és tavaszra előjegy-zhető.

TAJBER J. G.-nél Szarvason.

GLOBUS-PUTZ-EXTRACT
Bestes Putzmittel der Welt!
Nur nicht mit
Firma u. Globus
in roten Streifen
verwechseln!

CLOBUS
tisztó-
kivonat

jobban tisztít, mint minden más
fém-tisztítószer.

Cséplő-gépek
magánjárókká (uti-mozdony) alakításához szükséges anyagok úgy mint **vas és acél** öntvények legtokéletesebb rendszer és **saját modelljeink szerint**. — Továbbá acél tengelyek, tartány lemezek, hajlítotott abroncsok, hajtó lánczok stb.
Legjutányosabban beszereshetők
SZIKULA és FRIEDRICH
vaskereskedőnél
OROSHÁZA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

PÉNZ

Előzetes költség nélkül!

4% -os

törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi első-rangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 1/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami, és magánhivatalnokoknak, ke-

reskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten**.

Bank- és magánadóságok convertálása.

Készítünk tervezeteket különféle újonnan alapítandó vállalatokról, valamint finanszírozzuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geológiai véleményezéseket bites szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával.

MELLER LAJOS és Társa Budapest, VI., Teréz-körút 32.
(Törvényszékileg bejegyzett cég.)
(Válasz bélyeg.)

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő és szétküldési raktár:
„NÁDOR“ gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Szarvason. **Ackermann Gyula, Bugyis Andor, Nigrinyi Zoltán** gyógyszerárakban

Oléosság! Leiklimeretesség!

Saját érdekében hirdessen kizárólag

LEOPOLD GYULÁ hirdetői iródnja által, Budapest, Erzsébet-körút 54.

Szakavatottsági Pontosság!

Császárfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvizuszodákkal, kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakosztobával.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

REPARATOR
KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBEBB a KRIEGNER-féle
1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.
Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.
KIVÁLÓ SZERENŐSE: ELŐZÉKENYSEG!
SZERENŐSE-NAPTÁR INGYEN ÉS BÉRMENTVE!
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.
110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összega 14.459,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.
300 Koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után
10% kamattal: 50 évre a tőke 4.00%-a, 20% felezéssel: 50 évre a tőke 4.20%-a, 40% : 4.50%-a, 30% : 4.80%-a, 20% : 5.20%-a, 10% : 5.80%-a.
fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÓTEL PARIS SZÁJLODA
BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRÚT 25. SZ.
100 szoba 2-20 K-tól feljebb felszereléssel és villanyvilágítással együtt. Fűtők, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a hátsó. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON
LEGKÖRLETESEBB IRÓGÉP UJ MÓDELLJE megjelent! PROSPEKTUST KÜLD GLOGOWSKIÉK BUDAPEST ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL

Vidékiek kedvenc találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős elsőrangú éttermei
Budapest, VI., Andrásy-út 39.
Külön magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU“ egyedül kimerésze.

Az egyedül létező valódi angol **SZÉPÍTŐSZER**
Balassa-féle valódi angol any azonnal eltávolít minden szepít, májfoltot, pattanást, milt-essert stb. és az arcnak üdöséget, fiataloságot kölcsönöz. Hőlygeknek népszerűsítője!
Egy üveg ára 2—K, hozzá ugorka-szappan L—K, puder 2—K.
Postai ezétküldés naponta.
Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszerár Budapest — Erzsébetfalva

VÉRGYÓGYÍTÁS
A legsikeresebb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrból, szélhűtés, elmezavar stb. ellen.
Megalapítója és egyedüli képviselője:
D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 18. SZ. I. EM.

Versenyen kívüli olcsó árak! Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-kölönlegességek árúháza
LEON és OLÁH
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER MOTORGYÁR
BUDAPEST V., Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok
Szivógáz-motorok 2—3 fillér üzemköltséggel. Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

PLATSCHKEK VILMOS FÉRFI- és GYERMEK-ruha árúháza
Budapest, IV., Központi Városház (Károly-körút)